

Crearea parteneriatului familie-școală

prin implicarea familiilor în sistemul școlar de sprijin pozitiv al comportamentului

Howard S. Muscott (CEC NH Federation), Director; **Stacy Szczeziul** (CEC MA Federation), Coordonator de evaluare; și **Becky Berk**, Director adjunct, New Hampshire Center for Effective Behavioral Interventions and Supports, Bedford. **Kathy Staub**, Hillside Middle School Parent-Teacher Organization, Manchester, New Hampshire. **Jane Hoover** și **Paula Perry-Chisholm**, instructori SSSPC, Masticola Elementary School, Merrimack, New Hampshire.

Școlile din țara noastră¹ se confruntă cu provocări complexe și profunde cum sunt sărăcia, discriminarea, relațiile slabe între familie și școală, motivația scăzută a elevilor și mobilitatea crescută a acestora. Aceste provocări trebuie depășite dacă se dorește ca elevii și tinerii să dezvolte sentimentul apartenenței, capabilității, independenței și generozității (Brendtro, Brokenleg, & Van Brockern, 1990); să cunoască competența socială și reușita academică în școală; și în cele din urmă să se bucure de o calitate crescută a vieții. Pentru a sprijini familiile, școlile trebuie să utilizeze pentru învățare și predare abordări fundamentate științific. Mai mult, aceste abordări trebuie încorporate în sisteme eficiente care permit practicienilor să le implementeze cu fidelitate și să depășească delimitarea dintre cercetare și practică ce, din punct de vedere istoric, reprezintă o piedică în calea eforturilor de implementare a reformelor.

O abordare promițătoare a reformei școlare care câștigă semnificativ teren la nivel național este sistemul școlar de sprijin pozitiv al comportamentului (SSSPC), un set de intervenții sensibil la diferențele culturale, fundamentat științific, conceput pentru a obține schimbări comportamentale validate social și în același timp reușită academică (Departamentul pentru Educație al Statelor Unite, 2000). SSSPC presupune crearea unui set de instrumente universale de sprijin comportamental, implementate proactiv și sistematic, în scopul de (a) a identifica, preda și întări comportamente validate social și (b) a identifica și reacționa eficient la comportamentele care subminează predarea, învățarea și relațiile sociale (Sugai & Horner, 1999). Utilizând sisteme de sprijin pentru adulți, metode practice de sprijin pentru elevi, și date concrete pentru fundamentarea luării deciziilor, SSSPC a câștigat cu siguranță în popularitate mai mult decât orice alt efort de reformă din istoria educațională (Sugai & Horner, 2006). Cercetările și evaluările realizate asupra programului au dovedit că școlile care implementează cu conștiințiozitate SSSPC au remarcat: îmbunătățiri la nivelul climatului educațional; reducerea

¹ Referire la Statele Unite ale Americii (n.trad.)

problemelor comportamentale care ar fi dus la măsuri administrative, suspendare și exmatriculare; creșterea oportunităților de implicare în activități academice; câștiguri la nivelul achizițiilor elevilor (Bradshaw, 2006; Horner, Sugai, Eber, Phillips, & Lewandowski, 2003; Muscott, Mann, & LeBrun, în diferite articole).

Bariere în implicarea familiilor și în construirea parteneriatului școală-familie

În *Fiecare cu rolul său* (Agenda Publică, 1999), un sondaj național realizat în rândul părinților și profesorilor din școlile publice a relevat faptul că cei mai mulți părinți consideră că profesorii copiilor lor sunt accesibili și implicați, în general cadrele didactice fiind mai degrabă laudate decât criticate. Totuși, când se pune problema angajării în luarea de decizii, Agenda Publică a constatat faptul că cei mai mulți părinți resimțeau un disconfort în a-și asuma roluri de conducere, și cei mai mulți profesori nu se simțeau confortabil implicând părinții în astfel de roluri. De fapt, în ciuda politicii federale (No Child Left Behind Act² din 2001, NCLB; Individuals with Disabilities Education Improvement Act³ din 2004, IDEA) care mandatează în mod clar implicarea familiilor și a comunității, cei mai mulți profesori și directori de școli „cred în continuare că ei sunt liderii individuali ai clasei, școlii sau districtului, dând puțină importanță muncii în echipă și colaborării cu părinții și cu parteneri din comunitate” (Epstein & Sanders, 2003, pag. 82). Așa cum au remarcat National Association of State Mental Health Program Directors⁴ și National Association of State Directors of Special Education⁵, „Parteneriatele de succes între agenții comunitari fac tot efortul pentru a include membrii familiilor în deciziile și acțiunile care le afectează copiii. Părinții și membrii familiilor sunt experții atunci când vine vorba despre copiii lor și, pe cât mai mult posibil, trebuie să li se permită, încurajeze și sprijine participarea activă în fiecare aspect al luării deciziilor referitoare la copiii lor” (2002, pag. 25).

Barierele principale includ (a) relații de putere unilaterale între școală și familie (Nogera, 1999); (b) participare inadecvată a profesorului în ceea ce privește stabilirea și susținerea relației cu părinții (Epstein & Sanders, 2006); (c) timp și resurse materiale limitate pentru implicarea părinților; și (d) presiuni datorate măsurilor de responsabilizare naționale și statale, dar care nu dispun de resurse suficiente. În sfârșit, atitudinile profesorilor și directorilor față de implicarea părinților sunt adesea modelate de valorile culturale, asumțiile și experiențele specifice clasei albe de mijloc, și nu corespund cu cele ale unor familii sau comunități (Henderson, Johnson, Mapp, & Davies, 2006). Atunci când aceste bariere nu pot fi abordate în mod satisfăcător, se regresează adesea la învinovățire și la căutarea țapului ispășitor, probabilitatea renunțării la implicare crescând simțitor.

² Legea Niciun Copil nu Rămâne în Urmă

³ Legea privind Îmbunătățirea Educației Persoanelor cu Dizabilități

⁴ Asociația națională a directorilor programelor de sănătate mintală din sistemul de stat

⁵ Asociația națională a directorilor de educație specială din sistemul de stat

Famiile monoparentale, cele încercate de sărăcie, bariere de limbaj sau alfabetizare și diferențe culturale, nu mai pot fi catalogate de către personalul școlii ca fiind disfuncționale (Leistyna, 2002). Totuși, dacă școlile nu vor face eforturi concertate, implicarea familială va avea loc cu mai mare probabilitate în cazul familiilor mai educate și stabile financiar – și cu mai mică probabilitate în cazul familiilor mai puțin educate, din clasa muncitoare (Sheldon, 2003). Rezultatul acestui fapt este predictibil: părinții care înțeleg sistemul acționează în baza drepturilor pe care le au și solicită resurse chiar dacă acestea sunt limitate. În schimb, profesorii și directorii răspund cerințelor părinților activi pentru a diminua potențialul de conflict, oferindu-le mai puține avantaje elevilor cu părinți mai puțin pricepuți și capabili.

Resurse suplimentare

- Alliance for School Mental Health. (2006). *PBIS school-family-community partnership toolkit*. Long Island, NY: Author. Available from the Office of PBIS, District 75, NYC Public Schools, 400 First Avenue, New York, NY 10010.
- Beach Center on Disability. (2007). *Family research instruments and toolkits*. http://www.beachcenter.org/families/family_research_toolkit.aspx
- Bouffard, S. M., & Stephen, N. (2007). Promoting family involvement in middle and high schools. *Principal's Research Review*, 2(6), Reston, VA: NASSP. <http://www.gse.harvard.edu/hfrp/projects/fine/resources/research/nassp.html>
- Caspe, M., & Lopez, M. E. (2006). *Lessons from family-strengthening interventions: Learning from evidence-based practice*. Cambridge, MA: Harvard Family Research Project. <http://www.gse.harvard.edu/hfrp/projects/fine/resources/research/lessons.html>
- Kentucky Commissioner of Education's Parents Advisory Council. (2007). *The missing piece of the proficiency puzzle: Recommendations and a rubric for involving families and community in improving student achievement*. Lexington, KY: Department of Education.
- National Center on School, Family and Community Partnerships at Johns Hopkins University: <http://www.csos.jhu.edu/P2000/center.htm>
- National Parental Information Resource Center Coordination Center: <http://www.nationalpirc.org/>
- Public Education Network (2004). *School-parent compact: Action guide for parent and community leaders*. Washington, DC: Author.

Școlile care răspund cerinței de a revizui în mod intenționat rolul părinților în crearea unor medii de învățare mai bune pentru copii, își propun să capaciteze *toți* părinții – indiferent de statutul lor educațional și socioeconomic – pentru a fi implicați activ în experiența școlară a copiilor lor.

Astfel de școli canalizează în mod productiv eforturile de advocacy ale părinților care sunt activi în mod obișnuit, și reduc în mod eficient sentimentele de marginalizare, inferioritate sau nesiguranță la părinții care în mod obișnuit se simt mai puțin capabili. În ambele cazuri, părinții sunt recunoscuți ca membri importanți ai comunității școlare, crescând probabilitatea de îmbunătățire a progreselor academice și competențelor sociale pentru toți copiii.

Înspre un model de parteneriat

Extinderea definiției sintagmei „implicare familială” este primul pas pentru ca școlile să creeze locuri de învățare mai incluzive și mai productive pentru elevi și adulți. Angajamentul cade pe construirea unor relații de încredere cu membrii familiilor; aceasta înseamnă relații în care părinții și profesorii se respectă unii pe ceilalți, cred în abilitatea și dorința celorlalți de a-și îndeplini rolurile, au unii față de ceilalți o mare considerație, și au încredere în ceilalți că pun înainte de toate interesul copilului (Bryk & Schneider, 2005; Henderson et al., 2006). Construirea relațiilor se îmbunătățește atunci când școlile utilizează practici centrate pe familie, care respectă circumstanțele unice și personale ale *tuturor* familiilor (Keenan, 2004), inclusiv ale acelor care au copii cu dizabilități (Muscott, 2002) și dovedesc abilități de conducere (Epstein, 2002).

Informații de contact ale școlilor care implementează PBIS-NH:

Pentru mai multe informații despre modul în care școlile implementează programele descrise în acest articol, contactați:

Dublin Consolidated School, Main St., Box 1006 Dublin, NH 03444-1006, May Clark (director), (603) 563-8332, mclark@conval.edu

East Derry Memorial School, 18 Dubeau Drive Derry, NH 03038-4807, Sue Devine (profesor la clasa a III-a), (603) 432-1260, sdevine@derry.k12.nh.us

Hillside Middle School, 112 Reservoir Avenue Manchester, NH 03104, Stephen Donohue (director), (603) 624-6352, sdonohue@mansd.org

Lakes Region Community Child Services Center, 22 Strafford Street, Unit 4 Laconia, NH 03246, Marti Ilg (coordonator program), (603) 524-1235, martiilg@hotmail.com

Mastricola Lower Elementary School, 7 School Street, Merrimack, NH 03054, John Fabrizio (director), (603) 424-6218, john.fabrizio@merrimack.k12.nh.us

Southern New Hampshire Head Start, P.O. Box 5040, 40 Pine Street Manchester, NH 03108-5040, Pam Lane (responsabil servicii familiale), (603) 668-8010, plane@snhs.org

Școlile canalizează în mod productiv eforturile de advocacy ale părinților care sunt activi în mod obișnuit, și reduc în mod eficient sentimentele de marginalizare, inferioritate sau nesiguranță la părinții care în mod obișnuit se simt mai puțin capabili.

Epstein (2002) prezintă un cadrul larg cu ajutorul căruia profesorii trebuie să se gândească cu seriozitate la modul în care sprijină și facilitează implicarea părinților, învățarea acasă, comunicarea, voluntariatul, participarea în luarea deciziilor și colaborarea cu comunitatea. Școlile aflate pe drumul incluziunii reale a familiilor recunosc faptul că părinții (și bunicii sau îngrijitorii) sunt implicați în experiența educațională a copiilor atunci când răspund nevoilor bazale fizice și psihologice ale acestora, promovează învățarea copiilor acasă, se oferă voluntari în clasă, susțin drepturile copilului în relația cu profesorii și directorii, participă în cadrul comitetelor de luare a deciziilor, devin activi în organizațiile comunitare care promovează responsabilizarea școlilor și bunăstarea copiilor, sau orice combinație a celor de mai sus. Multe școli din New Hampshire implicate în SSSPC, prin intermediul inițiativei Positive Behavioral Interventions and Supports - NH⁶ (PBIS-NH), au început să utilizeze cadrul stabilit de Epstein (2002) pentru a schimba modul în care profesorii și familiile percep parteneriatul referitor la creșterea academică și socio-emoțională a elevilor (vezi caseta „Ce spune literatura de specialitate despre SSSPC?”). Acestea nu pornesc de la presupunerea că familiile care au fost considerate în mod obișnuit ca fiind neimplicate fac această alegere conștientă de a nu se implica în experiența educațională a copiilor lor. În schimb, școlile admit faptul că anumite dificultăți pot împiedica familiile bine intenționate să se implice eficient. Ca rezultat, aceste școli pun în aplicare sisteme și practici proactive și reactive care se adresează unei game variate de nevoi și dificultăți.

Ce spune literatura de specialitate despre SSSPC?

SSSPC pune accentul în mod special pe relația dintre școală și familie, făcând din profesori și membrii familiilor agenți importanți în transformarea experienței educaționale a copiilor. Nu ne surprinde faptul că SSSPC a declanșat multe inițiative de cercetare pentru a-și valida accentul pe relația familie-școală. Literatura de specialitate sugerează faptul că un asemenea parteneriat îmbunătățește participarea elevilor, efectuarea temelor pentru acasă și progresele academice (Christenson & Sheridan, 2001; Henderson, Johnson, Mapp, & Davies, 2006), în special în zonele urbane (Nogera, 1999), toate acestea independent de mediul din care provin familiile (Keith et al., 1993). Implicarea familiei s-a dovedit de asemenea ca fiind un factor de scădere a violenței (Boulter, 2004), de creștere a procentului de absolvire și a probabilității ca tinerii adolescenți să se înscrie în următoarea treaptă de învățământ (Deslandes & Bertrand, 2005).

⁶ Intervenții și sprijin pozitiv al comportamentului – New Hampshire

Reacția la implicarea familiei

Cadrele didactice din școlile PBIS-NH abordează implicarea familiei în termenii propuși de Epstein (2002), astfel încât se adresează multi-structurat inițiativei părinților, prin intermediul a trei trepte de suport: universală, țintită și intensivă. Odată ce școlile au identificat setul de comportamente și acțiuni ce constituie implicarea, următorul pas logic este de a stabili care sunt aspectele pe care familiile au nevoie să le știe sau să le acceseze pentru a fi considerate „implicate”. Astfel, profesorii și directorii admit implicit responsabilitatea pe care o au de a întâmpina familiile la un nivel accesibil acestora în ceea ce privește implicarea în experiența educațională a copiilor lor. Școlile care realizează o evaluare focusată a nevoilor părinților înțeleg ce strategii sau sisteme de sprijin vor fi necesare pentru (a) a consolida o gamă variată de abilități de bază ale părinților, (b) a stabili sisteme consecvente de comunicare bilaterală, (c) a crea un spectru de oportunități de voluntariat, (d) a învăța familiile cum să sprijine progresul academic al elevilor prin expunerea acestora la noi conținuturi și abilități academice și comportamentale, (e) a extinde influența familiilor prin împărțirea puterii de decizie privind predarea și învățarea, și (f) a uza de resursele și punctele tari disponibile la nivelul comunității.

“Înainte de a mă implica în programul SSSPC, ajunseseam să strig, să mă cert și să-mi pierd toată răbdarea cu cele două fiice ale mele, Natalia de 4 ani și Nicola de 2 ani. Ca rezultat al implicării noastre în programul Black Bear Tracks, soțul meu și cu mine ne descurcăm mai bine cu fetele. Acum ele își strâng singure jucăriile, își pun deoparte hainele murdare, și pot sta așezate la masă fără să se ridice de pe scaunele lor. O mare îmbunătățire este faptul că nu mai strig mereu și nu-mi mai pierd de fiecare dată răbdarea, și avem mai mult timp de petrecut împreună.”

*- Dawn Johnson
Părinte, Lakes Region Child
Care Center*

A răspunde nevoilor tuturor familiilor presupune ca profesorii să înțeleagă nivelul de disponibilitate existent pentru implicare și să fie capabil să-și adapteze strategiile pentru a găsi locul fiecărei familii în acest continuum. Cu toate că nevoile de implicare ale celor mai multe familii vor putea fi întâmpinate prin utilizarea strategiilor universale, unele familii vor necesita forme de suport mai țintite. De exemplu, cele mai multe familii vor necesita doar informații de bază referitoare la modul în care se pot implica eficient în educația copilului lor. Pentru mulți din acești părinți, informațiile oferite prin sistemele de comunicare tradiționale (cum ar fi zilele porților deschise, listele cu resurse și ședințele cu părinții) vor fi suficiente. Cu toate acestea,

pentru unele familii, o a doua treaptă de sprijin țintit poate fi necesară pentru a susține în mod eficient implicarea lor în educația propriilor copii. Aceste familii ar putea avea nevoie de informații furnizate în limba lor maternă oferite de către un translator, sau de contact personal cu un membru al personalului cu care au o relație de respect și încredere reciprocă, mai degrabă decât de informații oferite prin intermediul unui e-mail sau ziar distribuit colectiv. Relațiile pozitive constituie cheia succesului.

La nivelul intensiv, un mic număr de familii pot fi luate în considerare de către școala la care învață copilul, din diverse motive: propriul eșec școlar, relații ineficiente cu propriul copil, dificultăți personale sau relații compromise anterior. Relațiile sau experiențele neplăcute cauzează comportamente de eschivare sau evitare, care fac dificilă implicarea școlii și familiei. În aceste cazuri, profesorii și directorii trebuie să adopte o abordare foarte individualizată și respectuoasă care necesită, în esență, o înțelegere a nevoilor unice ale familiilor, corelată cu interacțiune specializată și abilități de construire a relațiilor, precum și cu o cunoaștere și accesare a resurselor și surselor de sprijin specifice. Aceste familii ar putea simți că nu dispun de puterea sau capacitatea de a iniția schimbări pentru copiii lor, și văd deconectarea de școală ca

Un tip de activitate presupune ajutarea părinților să devină fluenți în utilizarea strategiilor SSSPC, pentru a crea acasă un climat adecvat pentru studiu, realizarea proiectelor și efectuarea temelor.

fiind unica soluție viabilă.

Școlile care implementează o abordare extinsă, proactivă și organizată în sensul unei intense și continue implicări și sprijiniri a părinților, vor resimți cu o mai mare probabilitate rezultate reciproc benefice asociate cu parteneriate familie-școală (Keenan, 2004). De exemplu, școlile implicate în *Mental Health*⁷ și *Schools together: New Hampshire initiative*⁸ (cum ar fi Peterborough Elementary și Littleton High School; vezi www.nhcebis.seresc.net/family_engagement_article2008) colaborează cu centrele de sănătate mintală din comunitate și au dezvoltat un proces de referire facilitată pentru a ajuta familiile să acceseze în timp util resursele corespunzătoare și adecvate din punct de vedere cultural.

PBIS-NH și implicarea familiilor

Odată cu implementarea inițiativei de schimbare propusă de sistemul PBIS-NH în toamna lui 2002, SSSPC a fost introdus sistematic și susținut în mod consecvent în 141 unități publice și private din învățământul preuniversitar. Inițiativa PBIS-NH este disponibilă pentru peste 40,000

⁷ Sănătate mintală

⁸ Școli împreună: inițiativa New Hampshire

copii din New Hampshire, dintre care 98% frecventează școli publice. Până în prezent, inițiative PBIS-NH sunt implementate activ în 17% din școlile publice din New Hampshire, de ele beneficiind 16% dintre elevii ce frecventează școlile publice din stat; iar profesorii, directorii și familiile din aceste școli au obținut numeroase rezultate educaționale importante. De exemplu, evaluarea programului demonstrează în cadrul programelor școlare și experiențelor educaționale timpurii care implementează PBIS-NH, problemele comportamentale descresc, acest lucru având ca rezultat mai puține măsuri administrative și suspendări, dar și creșterea timpului alocat predării, învățării și activităților de conducere – toate acestea ducând la îmbunătățiri ale progreselor academice (Muscott et al., în presă; New Hampshire Center for Effective Behavioral Interventions and Supports⁹, 2008). În anul școlar 2006-2007, mai multe unități școlare din învățământul preuniversitar au semnalat cu 1,088 (7.2%) mai puține măsuri administrative și cu 260 (16%) mai puține suspendări decât în anul școlar precedent. Din 27 de unități școlare analizate pe o perioadă de 2 ani, 24 (89%) au semnalat îmbunătățiri la nivelul mediei notelor obținute la citire, iar 11 dintre ele (41%) au semnalat îmbunătățiri la nivelul mediei notelor obținute la matematică la testul național din New Hampshire. Mai mult, 16 (59%) au avut de câștigat în ceea ce privește nivelul performanțelor academice la citire, iar 14 (52%) la nivelul performanțelor la matematică.

Practicile PBIS-NH la nivel statal pentru implicarea familiilor

Prin articularea unor valori concrete, identificarea practicilor fundamentate pe dovezi, stabilirea unor legături transparente cu organizațiile din zonă, și prin declararea criteriilor și așteptărilor specifice pentru echipele școlare, PBIS-NH pregătește terenul pentru ca profesorii și familiile să dezvolte relații și să cultive parteneriate productive. Aceste parteneriate excepționale, în schimb, servesc la amortizarea misiunii PBIS-NH de a sprijini bunăstarea și realizarea socio-emoțională a elevilor din New Hampshire. Ne-am început eforturile prin crearea unor legături cu organizații naționale familiale și de tineret (de exemplu, National Alliance on Mental Illness – NH¹⁰, Granite State Federation of Families¹¹, Parent Information Center¹², Alliance for Community Supports¹³, Main Street Academix), legături care au rezultat în politici la nivel statal, cursuri și manifestări comune, precum și accesări comune de granturi.

Aceste parteneriate statale au avut ca rezultat un consens asupra definirii unei „școli prietenoase pentru familii” ca fiind un loc unde toate familiile (a) se simt binevenite, valorizate și respectate; (b) au oportunități de a-și face ascultate opiniile, iar inputul lor este cunoscut și produce

⁹ Centrul pentru Intervenții și Suport Eficient al Comportamentului, New Hampshire

¹⁰ Alianța Națională pentru Sănătate Mintală

¹¹ Federația Statală a Familiilor Granite

¹² Centrul pentru Informarea Familiilor

¹³ Alianța pentru Sprijin Comunitar

consecințe; (c) au oportunități variate și autentice de a se implica în activitățile de luare a deciziilor; și (d) se simt mulțumite de toate aceste elemente (New Hampshire Family Engagement Work Group¹⁴, 2004).

Pentru a operaționaliza aceste valori, New Hampshire Family Engagement Work Group a identificat trăsăturile unei școli prietenoase pentru familii ca fiind un loc unde familiile (a) sunt informate cu privire la activitățile școlii prin intermediul mai multor modalități, (b) au acces la informații despre modul în care pot sprijini învățarea copilului lor, (c) au acces la informații despre cum se pot implica în sprijinirea învățării în școală, prin activități de voluntariat sau de asistare, și (d) știu ce resurse sunt disponibile și cum să le acceseze. Ca rezultat secundar, grupul a formulat un set de abilități pentru membrii familiilor implicate în consiliul director (vezi www.nhcebis.seresc.net/family_engagement_article2008). Grupul a ratificat de asemenea politica New Hampshire Center for Effective Behavioral Intervention and Supports conform căreia toți ofertanții de educație din învățământul preuniversitar trebuie să aibă în consiliul director cel puțin un reprezentant al părinților. În cele din urmă, grupul a fost de acord cu recomandarea ca școlile să evalueze regulat modul în care reacționează la implicarea familiilor, folosind Lista de Verificare a Implicării Familiilor (Mann & Muscott, 2004) și să dezvolte un plan de acțiune care să se adreseze oricărei arii ce nu este pe deplin implementată.

Practici PBIS-NH la nivelul școlii pentru implicarea familiei

Implicarea familiilor prin intermediul abilităților parentale și a învățării acasă.

Multe unități din învățământul preuniversitar din New Hampshire au dezvoltat activități de implicare referitoare la abilitățile parentale și de învățare acasă, pe care le livrează în cadrul zilelor porților deschise sau cu ocazia unor ateliere de lucru mai formale. O astfel de activitate presupune a-i ajuta pe părinți să devină fluenți în utilizarea strategiilor SSSPC pentru a crea acasă un climat propice pentru studiu, realizarea proiectelor și efectuarea temelor. O altă activitate tipică este ajutarea

familiilor în elaborarea unei matrice comportamentale bazată pe rutinele de acasă, care să corespundă așteptărilor specifice sistemului SSSPC. De exemplu, Southern New Hampshire Head Start din Nashua a fost prima instituție de educație timpurie din cadrul inițiativei PBIS-NH

“ Copiilor mei le place mult această școală – școala a fost un ajutor fenomenal pentru mine și copiii mei. Pot discuta cu personalul școlii despre orice. Atunci când primești sprijinul necesar, reușești.”

- Părintele unui copil de la South Meadow Middle School, Peterborough

¹⁴ Grupul de Lucru pentru Implicarea Familiilor, New Hampshire

care a sprijinit părinții în ceea ce privește abilitățile parentale de bază, folosind o matrice adaptată pentru acasă, bazată pe programul lor Heads Up¹⁵ (Be Safe, Be Kind, and Take Care of Our Things¹⁶). Asistenți sociali s-au deplasat la domiciliul familiilor pentru a-i ajuta să formuleze în termeni pozitivi comportamente observabile pentru rutinele de acasă, cum ar fi ora de culcare, orele de masă și timpul de joacă.

Pentru a amplifica legăturile dintre școală și familie, Lakes Region Child Care Services Center¹⁷ a intervievat părinți pentru a evalua interesul și barierele și, în colaborare cu o altă agenție locală – UpStream –, au oferit un curs în cinci părți de abilitare parentală. Cadrele didactice și membrii familiilor implicați în crearea și livrarea cursului „Setul parental” au abordat nevoile universale ale familiilor prin efectuarea de studii; oferirea de cursuri, materiale, exerciții practice și feedback în contexte naturale; includerea părinților în luarea deciziilor și conducere; și prin accentuarea așteptărilor comportamentale pozitive (Be Safe, Be Kind, și Take Care). Rezultatele au inclus o prezență crescută și consecventă, note mari la absolvirea cursurilor, continuarea participării după încheierea cursurilor, mărturii referitoare la îmbunătățirea funcționării familiei, precum și crearea unei comunități de lideri și oameni pregătiți să învețe. Un tată, de exemplu, a observat că rutina de culcare a devenit mult mai liniștită de când au implementat ideile învățate: „Nu mai trebuie să ne certăm cu el la ora de culcare, doar ne uităm la matrice și știm ce avem de făcut.”

Implicarea familiilor prin comunicare bidirecțională familie-școală. Din punct de vedere istoric, școlile au folosit forme de comunicare unilaterale cu familiile, diseminând informațiile importante prin scrisori administrative sporadice, manuale pentru părinți, ziare, fișe de raportare sau apeluri telefonice rare. După Epstein (2002), un element definitoriu al parteneriatului familie-școală îl reprezintă stabilirea unui sistem de comunicare *bilateral* eficient. Prin schimbul reciproc de informații, familiile sunt mai bine echipate pentru a se implica în programele școlii și pentru a înțelege progresele copiilor lor – iar școlile devin mai conștiente de capacitățile și preocupările părinților.

Școli ca Mastricola Lower Elementary, Hillside Middle și Dublin Consolidated Elementary (vezi caseta „Resurse suplimentare”), pe care le-am exemplificat în acest articol, recunosc rolul pe care îl are comunicarea în crearea parteneriatului cu familiile. Ele au creat un număr de sisteme universale de comunicare, cum ar fi ziarele lunare conținând o secțiune de sfaturi pentru părinți, activități SSSPC inițiale pentru a prezenta părinților programul, zile periodice ale porților deschise cu activități corespunzătoare, un site web interactiv și o persoană de legătură cu

¹⁵ Capetele sus

¹⁶ Fii în Siguranță, Fii Bun, și Ai grijă de Lucrurile Noastre

¹⁷ Centrul pentru servicii de îngrijire a copilului, Lakes Region

famiiliile care solicită acestora informații și transmite întrebările și sugestiile la întâlnirile profesionale din cadrul școlii.

Ziarul lunar al școlii Mastricola conține o secțiune dedicată SSSPC, cu scopul de a informa și implica părinții, de a descrie „Abilitatea comportamentală a săptămânii” și de a oferi sugestii și a îndruma abordări comune ale programului „Marele 3” (siguranță, respect și responsabilitate; vezi www.nhcebis.seresc.net/document/filename/369/Mastricola_ES_Nov_newsletter_revised_highlighted.pdf). La fiecare 6 săptămâni, membri ai organizației părinți-profesori a Hillside Middle School editează și publică ziarul părinților *Beak Speaks* (vezi www.nhcebis.seresc.net/document/filename/365/Beak_Speaks_pages_combined.pdf). În timpul primului an al inițiativei SSSPC, ziarul conținea articole despre adoptarea programului și o explicație a ceea ce ar însemna el pentru elevi. Alte articolele clarificau codul vestimentar, modificări ale politicii în caz de întârziere, detalii referitoare la programul de recunoaștere Hillside High-Five, și scurte rapoarte.

Utilizarea activităților interactive de diseminare pentru prezentarea programului SSSPC elevilor și părinților, dar și zilele porților deschise care au creat șanse de dialog deschis, bidirecțional – sunt tipice programului PBIS-NH din unitățile din învățământul preuniversitar. Dublin Consolidated School, o mică școală primară din mediul rural, a utilizat un program consecvent de zile ale porților deschise pentru a obține o comunicare bidirecțională cu familiile și pentru a susține în mod creativ momentul implementării SSSPC. În timpul unei astfel de zile a porților deschise, *O seară a ABC-urilor*, familiile au participat la patru activități diferite care evidențiau aspectele importante ale programului, după cum relatează directorul, May Clark:

Elevii de clasa a cincea au scris și interpretat scurte schițe umoristice, arătând familiilor modul în care elevii cunosc bazele (ABC-urile) a trei domenii: sosirea / plecarea, prânzul și orele de educație fizică. Un joc-concurs de cunoștințe, care fusese utilizat ca activitate școlară cu elevii, a fost folosit pentru a informa și evalua cunoștințele părinților. Elevii de clasa a doua au interpretat cântecul alfabetului și i-au învățat pe părinți versurile. În cele din urmă, împărțiți în patru grupe, elevii au dat răspunsuri la o întrebare legată de respect, iar părinții au avut ocazia să asculte părerile elevilor de toate vârstele. În acea zi a porților deschise au participat peste 90 de membri ai familiilor.

Văzută prin prisma cadrului de lucru al lui Epstein (2002), această formă de implicare a oferit oportunitatea unei comunicări bidirecționale în contextul unei ore de activități distractive și interactive. Evenimentele au fost importante prin (a) folosirea informațiilor disciplinare pentru identificarea rutinelor specifice care necesită sprijin comportamental suplimentar (de exemplu sosirea / plecarea, prânzul și orele de educație fizică); (b) maximizarea oportunităților pentru elevi de a crea și interpreta în cadrul zilelor porților deschise; (c) promovarea activităților care îi

implică pe părinți și elevi; și (d) expunerea produselor elevilor (de exemplu, eseuri scrise, postere) care evidențiază îmbinarea aspectelor academice cu cele comportamentale și contribuie la crearea unui climat școlar pozitiv.

Scurtele sondaje periodice sunt de asemenea o bună modalitate de a cuantifica gradul în care familiile se simt legate de școală și înțeleg experiențele copiilor lor. Unele familii nu răspund la astfel de sondaje scrise; școlile pot recurge la o încercare de treapta a doua prin intermediul unor chestionări telefonice. Voluntarii pot face sondaje cu ocazia diferitelor evenimente școlare. De exemplu, Mastricola Elementary a dezvoltat și distribuit un chestionar pentru a afla în ce măsură părinții cunosc programul „Marele 3”. Consiliul de conducere a utilizat aceste date pentru a fundamenta articole din ziarul școlii. (vezi www.nhcebis.seresc.net/document/filename/366/Mastricola_ES_PBIS_Survey_05.pdf pentru mai multe detalii referitoare la sondajele derulate de Mastricola Elementary School).

Membrii familiilor care nu vorbesc limba în care sunt scrise chestionarele, cei cu abilități de citire limitate și / sau cei care duc lipsă de resurse educaționale acasă, pot avea nevoie de sprijin suplimentar și mecanisme de comunicare alternative. Fără un translator și fără o traducere adecvată și acurată, unii copii pot înțelege și / sau transmite greșit mesajele din partea școlii. Investirea în sisteme computerizate de traducere, legături cu translatori externi, materiale traduse, mesaje telefonice automate și așa mai departe, este justificată pentru a crea un dialog între profesori și familiile vorbitoare de limbi ale minorităților.

Implicarea familiilor prin voluntariat și luarea comună de decizii. În mod tradițional, implicarea familiilor în cadrul școlilor a fost nesistematică, voluntară și limitată (de exemplu, supravegherea copiilor în cadrul excursiilor în aer liber, participarea la strângerea de fonduri, mentoratul), și percepută de către unii profesori ca fiind mai degrabă cronofagă și obligatorie decât necesară.

Scurtele sondaje periodice sunt de asemenea o bună modalitate de a cuantifica gradul în care familiile se simt legate de școală și înțeleg experiențele copiilor lor.

Profesorii din școlile PBIS-NH au transferat implicarea familiilor în direcția viziunii lui Epstein (2002), conform căreia recrutarea este sistematică, oportunitățile de voluntariat sunt accesibile tuturor familiilor, iar implicarea acestora influențează succesul elevilor.

Atunci când școlile percep părinții ca parteneri și îi implică în procesul luării de decizii reciproc respectuoase, vor constata un nivel crescut al achizițiilor școlare ale elevilor și un sprijin public crescut. Școlile din programul PBIS-NH trebuie să aibă cel puțin un părinte în consiliul de conducere, care să participe la cursuri de pregătire și la întâlnirile de lucru, să aducă perspectiva părinților la masa de discuții, să sprijine activitățile de promovare, să funcționeze ca persoană de legătură cu organizațiile de părinți și să încurajeze alți membri ai familiilor să devină activi.

De exemplu, Mastricola și East Derry Memorial recrutează în mod activ membri ai familiilor pentru a lucra ca parteneri egali în echipele SSSPC care iau decizii referitoare la profesori, directori, elevi și familii. La Mastricola, Maureen Tracy, reprezentantul părinților, reprezintă mai mult decât o simplă persoană de legătură între echipă, organizațiile părinților și profesorilor (OPP-uri) și programul de voluntariat al părinților. Ea a pregătit prezentări informative în cadrul întrunirilor părinților, a coordonat secțiunea SSSPC a paradei anuale Merrimack Christmas în colaborare cu comitetul elevilor, și a pus la punct o linie telefonică SSSPC pentru a oferi familiilor răspunsuri și informații. În mod similar, Leah Manchester, reprezentantul părinților în consiliul director al East Derry Memorial, își ia rolul în serios.

Eram cea exclusă, singura fără pregătire didactică din grup, însă doream cu adevărat să fac parte din echipă. Așa că încerc să particip la toate întâlnirile și la toate evenimentele speciale, și mă ofer să ajut în orice mod.

În cea mai mare parte, rolul meu ca reprezentant al părinților a fost în primul rând cel de intermediar informațional, ajutând părinții să înțeleagă ce este SSSPC și cum funcționează... La fiecare întrunire a Asociației Părinți-Profesori (APP), directorul adjunct Lidia Desrochers și cu mine am oferit noutăți despre comportamentele la care lucrează elevii, despre realizările lor, premieri și pașii următori. Ziarul lunar al APP are o mare audiență.

Sunt bucuroasă să fac parte din echipa SSSPC. Am făcut progrese în a ajuta familiile să înțeleagă ce încercăm să realizăm și cum pot ele să folosească și să consolideze programul în cadrul școlii, acasă și în comunitate. Părinții au descoperit că principiile sunt de folos în îmbunătățirea abilităților parentale și în crearea unui climat pozitiv acasă. Pentru următorii doi ani, scopul nostru este de a îmbunătăți comunicarea bidirecțională și de a implica mai multe familii și comunitatea în evaluarea și măsurarea succesului acestui program. Va fi minunat să vedem că oportunitățile s-au extins pentru a permite participarea altor familii și membri ai comunității. Credem că oferirea unei game variate de proceduri de implicare pentru familii va continua să fie importantă pe măsură ce programul va deveni din ce în ce mai mult o parte a culturii noastre în următorii ani.

Deși voluntarii nu ar trebui implicați în disciplinarea elevilor, pot cu siguranță să beneficieze de pregătire pentru a se implica în alte componente ale programului, incluzând livrarea așteptărilor și aprecierea elevilor pentru manifestarea comportamentelor dorite. Totuși, membrii familiilor, la fel ca și personalul școlii, trebuie să fie instruiți în ceea ce privește confidențialitatea, interacțiuni sociale adecvate, gestionarea conflictelor, solicitarea ajutorului / sfaturilor, și așa mai departe. Matricea comportamentală din cadrul Mastricola Elementary sprijină expectanțele școlii referitoare la voluntari – ca aceștia să manifeste comportamente securizante, respectuoase și

responsabile în timpul cât sunt în școală, contribuind în acest fel la îmbunătățirea climatului și la susținerea ideii conform căreia părinții sunt modele pentru copii chiar și în școală. Această matrice face parte din Manualul Voluntarului și este folosită în timpul pregătirii (vezi www.nhcebis.seresc.net/family_engagement_article2008).

Privind mai departe

Cadrele didactice din școlile PBIS-NH lucrează cu dăruire pentru a crea un climat de predare-învățare securizant, eficient și aducător de satisfacții, în scopul de a sprijini competențele sociale și reușita academică a elevilor. Ei lucrează în mod conștient la stabilirea relațiilor de încredere cu familiile – acestea constituind baza pentru o gamă largă de practici de implicare. Indiferent cât de bine intenționat este efortul, există bariere clare în calea colaborării între școală și familie. Alegerea școlilor de a-și conștientiza rolul în eliminarea acestor bariere va contribui în mod pozitiv, fără doar și poate, la îmbunătățirea calității experiențelor educaționale ale copilului. Din fericire, dovezi empirice sugerează faptul că părinții și profesorii pot depăși barierele care stau în calea implicării familiilor bine intenționate în experiențele educaționale ale copiilor lor, atunci când școlile aleg să adopte și să implementeze intervenții de răspuns și sprijin multi-structurat pentru a aborda variatele nevoi de implicare.

Strategiile de implicare a familiilor pe care le-am descris stau mărturie puterii crescute pe care o au: eforturile de reformă din New Hampshire, prin utilizarea SSSPC, pentru sprijinirea adulților; practicile fundamentate științific pentru sprijinirea elevilor; și luarea de decizii bazate pe fapte concrete pentru evaluarea eficienței. Adevăratul test va fi trecut dacă practicile de implicare eficiente a familiei folosite în prezent în multe unități PBIS-NH din învățământul preuniversitar vor fi preluate, susținute și în cele din urmă extinse la nivel național. Creșterea implicării familiei ca partener autentic în cadrul culturii SSSPC va duce, cu o probabilitate semnificativ crescută, la îmbunătățirea competențelor sociale și a reușitei academice a elevilor din școli, și în cele din urmă, la o mai bună calitate a vieții.

Bibliografie

- Boulter, L. (2004). Family-school connection and school violence prevention. *The Negro Educational Review*, 55(1), 27-40.
- Bradshaw, C. (2006, July). *Project Target: An evaluation of PBIS in Maryland*. Presentation at meeting of OSEP Project Directors, Baltimore, MD.
- Brendtro, L. K., Brokenleg, M., & Van Bockern, S. (1990). *Reclaiming youth at risk: Our hope for the future*. Bloomington, IN: National Education Service.
- Bryk, A., & Schneider, B. (2005). *7i st in schools: A core resource for improvement*. New York: Russell Sage Foundation.

- Christenson, S. L., & Sheridan, S. M. (2001). *Schools and families: Creating essential connections for learning*. New York: Guilford Press.
- Deslandes, R., & Bertrand, R. (2005). Motivation of parent involvement in secondary-level schooling. *The Journal of Educational Research*, 98, 164-175.
- Epstein, J. L. (2002). *School, family and community partnerships: Your handbook for action*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Epstein, J. L., & Sanders, M. G. (2006). Prospects for change: Preparing educators for school, family, and community partnerships. *Peabody Journal of Education*, 81(2), 81-120.
- Henderson, A., Johnson, V., Mapp, K., & Davies, D. (2006). *Beyond the bake sale: The essential guide to family/school partnerships*. New York: The New Press.
- Horner, R. H., Sugai, G., Eber, L., Phillips, D., & Lewandowski, C. A. (2003). *Illinois positive behavioral interventions and supports project: 2002-2003 progress report*. Chicago: ISBE EBD/PBIS Network.
- Keenan, S. (2004). *Family and professional partnerships within a system of care: Exploring the role of families in pre-service and in-service development and training*. Washington, DC: American Institutes for Research, Technical Assistance Partnership for Child and Family Mental Health.
- Keith, T. Z., Keith, P. B., Troutman, G. C., Bickley, P. G., 'ivette, P. S., & Singh, K. (1993). Does parental involvement affect eighth-grade students' achievement? Structural analysis of national data. *School Psychology Review*, 22, 474-496.
- Leistyna, L. (2002). Extending the possibilities of multicultural community partnerships in urban public schools. *The Urban Review*, 34(1), 1-23.
- Mann, E., & Muscott, H. S. (2004). *The family engagement checklist*. Bedford, NH: New Hampshire Center for Effective Behavioral Interventions and Supports.
- Muscott, H. S. (2002). Exceptional partnerships: Listening to the voices of families. *Preventing School Failure*, 46, 66-69.
- Muscott, H. S., Mann, E., Benjamin, T. B., Gately, S., Bell, K., & Muscott, A. J. (2004). Positive behavioral interventions and supports in New Hampshire: Preliminary results of a statewide system for implementing schoolwide discipline practices. *Education and Treatment of Children*, 27, 453-475.
- Muscott, H. S., Mann, E., & LeBrun, M. (in press). Positive behavioral interventions and supports in New Hampshire: Effects of large-scale implementation of schoolwide positive behavior support on student discipline and academic achievement. *Journal of Positive Behavioral Interventions*.
- National Association of State Mental Health Program Directors, and the National Association of State Directors of Special Education. (2002). *Mental health, schools and families working together for all children and youth: A shared agenda*. Alexandria, VA: Author.

- New Hampshire Center for Effective Behavioral Intervention and Supports. (2008). *PBIS-NH: 2006-2007 report to the NH DOE*. Bedford, NH: Author.
- New Hampshire Family Engagement Work Group. (2004). *Family-friendly schools*. Bedford, NH: New Hampshire Center for Effective Behavioral Interventions and Supports.
- Nogera, P. (1999). Transforming urban schools through investments in the social capital of parents. *Motion Magazine*. Retrieved April 14, 2008, from www.inmotionmagazine.com/pncapl.html
- Public Agenda (1999). *Playing their parts: What parents and teachers really mean by parental involvement*. Retrieved April 12, 2008, from www.publicagenda.org/specials/parent/parent.htm
- Sheldon, S. (2003). linking school-familycommunity partnerships in urban elementary schools to student achievement on state tests. *The Urban Review*, 25(2), 149-165.
- Sugai, G., & Horner, R. H. (1999). Discipline and behavioral support: Preferred processes and practices. *Effective School Practices*, 17, 10-22.
- Sugai, G., & Horner, R. H. (2006). A promising approach for expanding and sustaining school-wide positive behavior support. *School Psychology Review*, 35, 245-259.
- U.S. Department of Education. (2000). *71venty-second annual report to Congress on the implementation of the Individuals With Disabilities Act*. Washington, DC: Author.

Adresă de corespondență:

Howard Muscott, New Hampshire Center for Effective Behavioral Interventions and Supports
29 Commerce Drive, Bedford, NH 03110 (e-mail: hmusicott@seresc.net)

Articol tradus din revista *Teaching exceptional children*, Vol.40 nr.6 iulie/august 2008, Număr special: Intervenții și sprijin pozitiv al comportamentului. ISSN 0040-0599. Publicată de *Council for Exceptional Children*

Traducere realizată de către:

Fundația de Abilitare „Speranța” din Timișoara, str. Martir Constantin Radu nr.23

www.copil-speranta.ro, www.fastm.ro, (traducător, psih. Alina Beștea)

În cadrul proiectului „Cărți pentru educația incluzivă II”

Copyright © July 2008 by the Council for Exceptional Children, 2900 Crystal Drive Suite 1000, Arlington, Virginia 22202-3557 USA

All rights reserved. No parts of this publication may be produced, stored in a retrieval system or transmitted, in any form and by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior written permission of the owner.

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei publicații nu poate fi reprodusă sau transmisă sub nicio formă și prin niciun mijloc, fie el electronic, mecanic, fotocopiare, înregistrare sau de altă natură, fără acordul scris al deținătorului de copyright.